

Секція 2
**ДІАЛОГ АКТУАЛЬНИХ ДИСКУРСІВ
НАЦІОНАЛЬНОЇ МИСТЕЦЬКОЇ ОСВІТИ
У ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРИ**

Наталя Лунак
(Україна)

МИСТЕЦЬКА ОСВІТА В ІНТЕРМЕДІАЛЬНОМУ ПРОСТОРИ

Роль і місце сучасної мистецької освіти можуть бути об'єктивно визначені лише з урахуванням логіки медіадискурсу, який розвивається у контексті інформаційно-цифрового технологічного укладу; охоплює міжмистецькі, міждисциплінарні, міжкультурні площини, наповнені семіотичним змістом художньої комунікації. Така логіка взаємодоповнюваності «передбачає перехід від лінійного до різоматичного (кущового) пізнання, розширює семантичний і подійний простір гіпотез основотвірних педагогічних теорій (діяльності, свідомості, особистості), що надає право кожному вчителю створювати власну методологію» [2, с. 14].

Враховуючи направленість мистецької освітньої галузі на освоєння особистістю культурних цінностей у процесі пізнання мистецтва крізь призму цифрового та нецифрового форматів, виникає потреба в осмисленому застосуванні принципу інтермедіальності (взаємодії семіотичних кодів у медіапросторі). Інтермедіальність як специфічна форма інтеграції виявляється в єдності сприйняття людиною різних видів комунікативних засобів – медіа, має на меті закласти основи цілісного уявлення про природу, культуру, суспільство та сформуванню власне ставлення до законів їх розвитку. Інтермедіальність як спосіб художнього пізнання стає інноваційним напрямом мистецької освіти, пріоритетним вектором дослідження текстів культури, в основі якого закладені процеси декодування художньої інформації з метою пошуку в ній особистісного смислу.

Перспективними науковими проектами в галузі мистецької освіти є розроблення і впровадження педтехнологій: інтерактивних, тренінгових, проектних, арт-технологій, кейс-технологій, Multi-Media тощо. Враховуючи потреби підростаючого покоління у медіакомунікації, пропонуємо долучити до цієї групи ще й інтермедіальні технології.

У сучасних закладах вищої освіти найбільш поширеними з-поміж інформаційно-комунікативних є Multi-Media технології. Це технології інтегрованого залучення всіх видів інформації на електронних носіях у цифровому форматі у вигляді електронного документа [4, с. 167]. Інтермедіальні технології близькі до мультимедіальних, але відрізняються тим, що до інтерактивної взаємодії окрім цифрових текстів долучаються тексти культури нецифрового формату (образотворчі, музичні, словесні тощо) зі своїми

специфічними кодами, знаками і, найголовніше, сферою естетичного досвіду. Відбувається знакообмін між текстами й особистісним ставленням до текстів суб'єктів взаємодії.

Суть інтермедіальних технологій полягає в умінні сприймати, аналізувати, «розкодовувати», інтерпретувати, презентувати тексти культури, що в результаті осмислення сприяє набуттю нових знань і нового естетичного досвіду особистості. Отож, в основу інтермедіальності покладено міжмистецьку взаємодію, порівняльний аналіз текстів (цифрових і нецифрових), систему комунікативної компетентності та особистісний естетичний досвід.

У контексті сучасного розширення інформаційного простору поняття інтермедіальності функціонує як у художній культурі, а також поза її межами з можливістю освоєння всіх знакових систем, які, структуруючись у тексті є рівноправними джерелами інформації [1].

Будь-яку інформацію люди сприймають по-різному. Це залежить від багатьох чинників: вікових, гендерних, ментальних, соціальних, психологічних, фізіологічних тощо. Якщо людина вступає в діалог з мультимедійним текстом, інформація набуває нових смислів і значень. Таким чином, інтермедіальність (уже як компетенція) активізує комунікативний процес (зовнішній і внутрішній) і надає йому інтерактивності та модальності.

В педагогічній практиці мистецької освіти об'єктивація принципу інтермедіальності простежуватимуться на двох рівнях: *емпіричному*, що виявляється у фіксації та опису міжмистецької взаємодії в межах конкретних художніх форм і *теоретичному*, що ґрунтується на загальному принципі взаємодії будь-яких гомогенних і гетерогенних структур у межах певної системи. Інтермедіальні технології, виходячи з логіки тлумачень засадничих понять, визначаємо як освітні, позаяк:

- інтермедіальність передбачає міжмистецьку взаємодію, спрямовану на здійснення інтеграції літератури та інших видів мистецтв, що полягає у виявленні їх зв'язків на формально-змістовому (ідейно-тематична організація) та образно-символічному (система образів та засоби їх творення) рівнях;
- міжмистецька взаємодія є базовим підґрунтям мистецької освіти;
- сучасна мистецька освіта розвивається у взаємодії з медіакультурою і перебуває під її впливом;
- медіаосвіта є сучасною галуззю педагогіки, а
- інтермедіальність педагогічною категорією;
- інтермедіальні технології є освітніми.

На нашу думку, інтермедіальні технології – це способи передачі, засвоєння та створення інформації шляхом залучення двох або більше різноформатних каналів зв'язку (медіа). Це інтелектуально-творчий процес опрацювання («обробки») інформації з метою отримання нових знань шляхом синтезу, запозичення, інтерпретації, асиміляції комунікативних кодів різних знакових систем засобами медіа. Беручи до уваги вищезазвані аспекти інтермедіальності та розуміння технології як сукупності засобів реалізації конкретного процесу пропонуємо наше визначення: *інтермедіальні технології – сукупність методів*

розкриття смислу міжмистецької взаємодії в межах певної художньої форми в результаті сприйняття, опису, аналізу, інтерпретації семіотичних кодів різних знакових систем, що комунікативують у мультимедійному просторі культури; модель педагогічної діяльності, в якій поєднуються дві або більше педагогічні технології з метою ефективною реалізації змісту освіти у процесі комунікативної взаємодії суб'єктів навчально-виховного середовища. Впровадження інтермедіальних технологій у практику роботи закладів вищої освіти, зокрема мистецьких, залучатиме сучасні технології інтерактивного навчання, інформаційно-комунікативні технології, нетрадиційні техніки та прийоми, активізуватиме навчальну діяльність, наповнюючи її творчим інтересом і особистісним смислом.

ЛІТЕРАТУРА

1. Генералюк Л. Універсалізм Шевченка: взаємодія літератури і мистецтва. Київ: Наукова думка, 2008. 544 с.
2. Кондрацька Л. Сутнісне творення музичного буття: шкільний дискурс // Мистецька освіта як чинник людиностановлення: Збірник матеріалів Третьої Всеукраїнської науково-практичної конференції. Тернопіль: Редакційно-видавничий відділ ТНПУ ім. В. Гнатюка, 2013. 256 с.
3. Лупак Н. М. Інтермедіальний аналіз художніх текстів у навчальній діяльності майбутніх учителів мистецьких спеціальностей // Proceeding of XXIX International scientific conference «Way to science». Morrisville, LuLu Press, 2018. P. 91–94.
4. Педагогічні технології в підготовці вчителів: Навчальний посібник / кол. авторів; за ред. І. Ф. Прокопенка, 3-є вид., доп. і перероб., Харків, 2018. 457 с.

Резюме. Розглянуто проблему інтермедіальних технологій як специфічної форми художньої інтеграції. Обґрунтовано її перспективи як інноваційного напрямку художньої освіти, пріоритетного вектору дослідження текстів культури, в основу якого закладені процеси декодування художньої інформації з метою розкриття її особистісного смислу.

Ключові слова: *інтермедіальність, художня освіта, художня інтеграція, декодування, текст.*

Summary. The problem of intermediality as a specific form of art integration has been violated. Intermediality has been defined as the innovative direction of artistic education, the priority vector of culture texts research, in the basis of which processes of decoding art information in order to find a personal sense in it are laid.

Key words: *intermediality, artistic education, art integration, decoding, text.*